

ЯРОШИК ВАЛЕНТИНА ОЛЕКСАНДРІВНА

Ярошик (Веприцька) Валентина Олександрівна (02.01.1942, м. Очамчирі, Абхазія) – завідувачка відділу краєзнавчої роботи (1986–1992), завідувачка відділу україніки (1993–2004) Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (ХДНБ). Заслужений працівник культури України (1995).

По закінченні школи у м. Євпаторія 1959 р. розпочала трудову діяльність у шкільній бібліотеці, вступивши на заочне бібліотечне відділення Кримської культурно-просвітньої школи у Сімферополі. У 1961 р. закінчила навчання.

Продовжила освіту в Харківському державному інституті культури (нині Харківська державна академія культури) в 1963 – 1967 рр. По закінченні вузу в 1967 р. і до виходу на заслужений відпочинок у 2012 р. Валентина Олександрівна 45 років працювала у ХДНБ, обіймала різні посади: бібліотекаря, старшого бібліографа, завідуючого сектором, завідуючого відділом краєзнавчої роботи.

Значним є внесок Валентини Олександрівни у розвиток бібліотечного краєзнавства та українознавства. Вона є укладачем численних бібліографічних посібників краєзнавчої та українознавчої тематики. Саме під час її керівництва відділом були започатковані серії покажчиків, над якими колектив працює й нині – «Повернені імена», «Діячі української діаспори», «Краєзнавці Слобожанщини». Всі вони одержали схвальні відгуки фахівців бібліотечної справи. Їй належить ідея розкриття змісту харківських періодичних видань XIX – початку XX ст., зокрема газет «Харьковские губернские ведомости» та «Южный край», журналів «Пламя», «Літературний журнал».

У 1993 р. за значний внесок у розвиток українського краєзнавства Всеукраїнська спілка краєзнавців відділу україніки, очолюваному В. О. Ярошик, присудила Республіканську премію імені Дмитра Яворницького.

В. О. Ярошик ініціювала проведення в ХДНБ багатьох науково-практичних конференцій, бібліографічних читань, присвячених актуальним проблемам бібліотекознавства та бібліографознавства, розвитку бібліотечно-інформаційного сервісу на Харківщині. Наприклад, «Бібліотека Канадсько-українського центру : досвід роботи та тенденції розвитку», «Регіональні проблеми розвитку українознавства Східної України», «Шевченкіана на початку XXI століття» тощо.

Валентина Олександрівна є автором великої кількості статей з бібліотечного краєзнавства у фахових журналах, брала активну участь у роботі науково-практичних конференцій, семінарів і читань, засідань круглих столів. Значна кількість її публікацій присвячена історії ХДНБ, розкриттю її фондів, краєзнавчої діяльності.

Багато років В. О. Ярошик входила до складу міської комісії з питань топоніміки та охорони історико-культурного середовища, редколегій серії «Харьковский биографический словарь» і видання Харківської єпархії «Віра і розум». Вона – активний популяризатор краєзнавчих знань, часто виступала перед різними аудиторіями, особливо молодіжними.

В. О. Ярошик разом з своїми колегами Т. Г. Шерстюк та Г. М. Каширіною і активом читачів-краєзнавців 1978 р. ініціювала створення клубу «Краєзнавець» у ХДНБ. Клуб діє понад 35 років, відбулося більше 400 краєзнавчих читань. Їй належить багато публікацій про роботу клубу, творчий доробок його членів.

Крім багатоаспектної бібліографічної і краєзнавчої діяльності В. О. Ярошик слід виділити її турботу про підготовку майбутніх бібліотекарів. Тривалий час вона була керівником практики студентів

Харківської державної академії культури та Харківського училища культури.

В. О. Ярошик з часу відродження діяльності Всеукраїнської спілки краєзнавців у 1991 р. і до 2005 р. була заступником голови Харківської обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців України та членом Правління ВСКУ.

Має нагороди та відзнаки: Знак Міністерства культури СРСР «За отличную работу», «Заслуженный работник культуры Украины» (1995), орден «Преподобного Нестора літописця» (1999), Лауреат творчої премії Харківського міськвиконкому ім. Д. І. Багалія в галузі краєзнавства за серію бібліографічних краєзнавчих посібників (1999), грамоти Міністерства культури України, Харківської облдержадміністрації, Харківського міськвиконкому, ХДНБ та ін.

Праці

1. Довідково-бібліографічне обслуговування читачів з питань краєзнавства // Бібліотекознавство та бібліографія. 1971. № 10. С. 39–43.
2. Некоторые вопросы кооперации краеведческой работы : (из опыта круп. б-к Харькова) // Советская библиография. 1973. № 4. С. 26–30.
3. Харьковский дважды орденосный моторостроительный завод «Серп и Молот» : (к 100-летию з-да) : науч.-вспом. указ. лит. / [сост.: С. Ф. Климова, В. А. Ярошик]. Харьков, 1982. 39 с.
4. Харьковскому турбинному заводу им. С. М. Кирова – 50 : науч.-вспом. указ. лит. / [сост.: А. А. Самсонова, В. А. Ярошик]. Харьков, 1983. 50 с.
5. Внесок бібліотек Харківщини в створення «Зводу пам'ятників історії та культури народів СРСР» // Матеріали до зводу пам'яток історії та культури народів СРСР по УРСР. Київ, 1984. Вип. 1. С. 8–10.

6. Памятники истории и культуры Харьковской области : (библиогр. указ.) / [сост.: В. А. Ярошик и др.]. Харьков, 1985. 160 с.
7. Харьковщина в годы Великой Отечественной войны : указ. лит. / [сост.: В. А. Ярошик и др.]. Харьков, 1975, 1983, 1986.
8. Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип 1 – 4. / [уклад.: В. О. Ярошик та ін.]. Харків, 1988, 1997, 2003, 2011.
9. Внесок краєзнавства у розвиток національної культури // Українська культура : історія і сучасність : матеріали другої наук.-теорет. конф. профес.-виклад. складу та студентів [ХДІК] : тези доп. Харків, 1991. С. 94.
10. Український письменник М. Йогансен 1885–1937 : бібліогр. покажч. / [уклад.: Т. В. Гологорська, В. О. Ярошик]. Харків, 1992. (Повернені імена).
11. Український художник І. І. Падалка (1894–1937) : бібліогр. покажч. / [уклад.: В. О. Ярошик І. С. Городинець]. Харків, 1992. 53 с. (Повернені імена).
12. Історія розвитку краєзнавчої бібліографії Харківщини // Історія бібліотечної справи в Україні : матеріали регіон. наук. конф., Харків, листоп. 1993 р. Харків, 1993. С. 78–86.
13. Історія Слобідської України : наук.-допом. бібліогр. покажч. / [уклад.: Г. М. Єрофеева, В. А. Ярошик]. Київ, 1993. 244 с.
14. Харьков и губерния на страницах газеты «Харьковские губернские ведомости»: [библиогр. указ.] / [сост.: В. А. Ярошик и др.]. В 6 вып. Харьков, 1993–1996. Вып. 1–6.

15. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка 1986–1996 рр. : покажч. вид. Б-ки та літ про її діяльність : (до 110-ої річниці від дня заснування) / [уклад.: В. О. Ярошик та ін.]. Харків, 1996. 100 с.
16. «Харьковские губернские ведомости» – джерело вивчення історії краю // VIII Всеукраїнська наукова конференція «Історичне краєзнавство і культура» : (наук. доп. та повідомл.). Київ ; Харків, 1997. С. 325–326.
17. Бібліографічна діяльність Є. К. Редіна : [історик, професор Харків. ун-ту] (1863–1908) // Вісник Книжкової палати. 1998. № 7. С. 35–36.
18. Історія Харківської єпархії : [до 200-річчя заснування] : бібліогр. покажч. / [уклад.: Н. І. Полянська, В. О. Ярошик]. Харків, 1999. 332 с.
19. Церковні бібліотеки Слобожанщини / В. Ярошик, Т. Сосновська // Вісник Книжкової палати. 1999. № 9. С. 18–20.
20. Нова бібліографічна серія / В. Ярошик, Т. Сосновська // Вісник Книжкової палати. 2000. № 10. С. 24.
21. Олександр Юрійович Лейбфрейд : (до 90-річчя з дня народж.) : біобібліогр. покажч. Харків, 2000. 67 с. (Краєзнавці Слобожанщини).
22. Подвижник української бібліографії Ф. П. Максименко / Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик // Бібліографічні читання пам'яті українського бібліографа Федора Максименко. Харків, 2002. С. 4–9.
23. Харків ХХ століття : бібліогр. покажч. / [уклад.: В. О. Ярошик та ін.]. Вип. 1–2. Харків, 2003. 799 с.
24. Економічна україніка : бібліогр. покажч. (1990–2004 рр.) / [уклад.: Т. О. Сосновська, В. О. Ярошик]. Харків, 2005. 204 с.

25. Український письменник і політичний діяч Іван Багряний (1906–1963) : до 100-річчя від дня народж. [біобібліогр. покажч.]. / [уклад.: В. О. Ярошик та ін.]. Харків, 2006. 192 с. 1–2 вид.

26. Український письменник, літературознавець та мовознавець Яр Славутич : (до 90-річчя з дня народж.) : біобібліогр. покажч. / [уклад.: Т. О. Сосновська. В. О. Ярошик]. Харків, 2008. 182 с. (Діячі української діаспори).

27. Українські ярмарки та виставки : (історія та сьогодення) : бібліогр. покажч. / [уклад.: Т. О. Сосновська. В. О. Ярошик]. Харків, 2008. 157 с. : іл.

28. Іван Юхимович Саратов – вчений, краєзнавець : біобібліогр. покажч. Харків, 2010. 63с. (Краєзнавці Слобожанщини).

29. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : (1886 – 2011) : каталог видань Бібліотеки та публікацій про її діяльність / [уклад.: В. О. Ярошик та ін.]. Харків, 2011. 485 с. (До 125-річчя Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка).

Джерела

1. Валентина Олександрівна Ярошик – бібліограф, краєзнавець : біобібліогр. покажч. / уклад. : Н. І. Полянська, О. М. Дмитрієва. – Харків, 2013. 38 с. (Краєзнавці Слобожанщини).

2. Про присвоєння почесного звання «Заслужений працівник культури України» [в т. ч. В. О. Ярошик] : указ Президента України, 13 верес. 1995 р. // Краєзнавство. 1995. № 1–4. С. 80.

3. Бахмет Т. Іван Падалка – відомий і невідомий : [про покажч. літ., підгот. в ХДНБ] // Вечірній Харків. 1993. 12 серп.

4. Куделко, С. М. Истина очень нежна ... : [рец. на указ. лит. «Історія Слобідської України»] // Вечірній Харків. 1995. 19 янв.

5. Полякова, Ю. Листая пожелтевшие страницы : [рец. на указ. лит. «Харьков и губерния на страницах газеты "Харьковские губернские ведомости»] // Городская газета. 1996. № 1 (апр.). С. 22.
6. Левоненко, А. Люди, для которых главное – призвание, хотя хорошо, что к нему прилагаются ещё и деньги : [о лауреатах муницип. творч. Премии, в т. ч. В. А. Ярошик] // Время. 1999. 25 дек. : фот.
7. Петрикова, В. Т. Особливості становлення та розвитку системи краєзнавчої бібліографічної інформації в Україні (1917–1991 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2001. 19 с. Згадується краєзнавча бібліографічна діяльність В. О. Ярошик.
8. Шерстюк, Т. Г. В библиотеку, к Ярошик // Слобода. 2002. 9 янв.
9. Тронько, П. Т. Краєзнавство України напередодні III з'їзду Всеукраїнської спілки краєзнавців // Краєзнавство. 2003. № 1–4. С. 4–11. Відомості про діяльність В. О. Ярошик.
10. Ярошик Валентина Олександрівна (02.01.1942) // Краєзнавці України : (сучас. дослідники рід. краю) : довідник. Київ ; Кам'янець-Подільський, 2003. С. 265–266.
11. Ярошик, В. О. (2.01.1942) // Сто краєзнавчих читань : (хроніка та зміст). Вип. 3. Харків, 2003. С. 70.
12. Полянська, Н. Ярошик Валентина Олександрівна // Праці пам'яткознавців : ювіл. зб. наук. ст. з пам'яткоохорон. роботи. Харків, 2012. Вип. 2. С. 80–81: портр.

Полянська Надія Іванівна

Статтю створено 17.03.2016